

## بررسی دیدگاه های مختلف در خصوص ارتباط معماری با شیوه های انسانی در راستای ادراک فضائی در معماری سنتی و مدرن

سجاد صادقی<sup>۱</sup>، مهدیه خانه دانلو<sup>۲</sup>

۱- کارشناس ارشد معماری، arc.s.sadeghi@gmail.com

۲- دانشجوی ارشد معماری، دانشکده هنر و معماری واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران

### چکیده

درک انسان از فضای پیرامون و تاثیرات غالب محیطی بر وی در نظریات روانشناختی امریست که محققان و روانشناسان را همواره به چالش کشانده است. معماران نیز به سهم خود در درک این مهم و تاثیر ادراک فضائی - محیطی بر انسان واقف بوده و در طراحی ها خود بدان پرداخت نموده اند. اما این تلاش غالباً در چارچوب و یا نظام واحد و گاهاً بصورت الگوهای کلیشه ای تکرارپذیر همچون تناسبات طلائی یونانی (۱ به ۱,۴) و ایرانی (۱ به ۱,۷) و مدولهای سنتی بخصوص در معماری مردم وار ایرانی - اسلامی تقلید و تکرار گردیده است. این تحقیق میکوشد تا با بررسی شیوه های انسانی اعم از تناسبات ریاضی و یا هندسی و طرح دیدگاه های مختلف، تناسبات این اعداد با اندام انسانی را بررسی نموده و استفاده این الگوها را در معماری سنتی و مدرن رازگشائی نماید و نهایتاً بدنبال بررسی تاثیرات آن در درک فضائی انسان باشد. با علم بر اینکه فضا علاوه بر تاثیرات فیزیکی که از طریق حواس پنجگانه میتواند بر رفتار و ذهنیت فرد از معماری و محیط اثر بگذارد؛ تاثیرات متافیزیکی نیز با ادراکات و تاثیر فضا بر روح انسان که پایه ای از برداشت های محیطی وی است، به نوبه خود آغازگر تاثیرات روانی بر روی فرد میباشد. این برداشت ها ارتباط مستقیمی با تناسبات و دریافت های ذهنی انسان است که قبلاً آنرا تجربه کرده و یا در ساختارهای آفرینش خود به عینه و بصورت غیر مستقیم لمس کرده است. لذا با تاکید بر این حقیقت که انسان زمانی فضائی را درک کرده و با آن ارتباط برقرار میکند که بوسیله ابزارهای شناختی خود به درک معنائی از آن فضا رسیده باشد؛ نظرات و دیدگاه های مختلف را بررسی و جمع بندی خواهیم نمود.

واژه های کلیدی: تناسبات انسانی، تناسبات ریاضی، تناسبات هندسی، ادراک فضائی